

*Zokirjon Admin bilan
+99891-328-88-38 murojat qilishingiz yoki shu
nomerdagи telegram orqali admin bilan
bog‘lanishingiz so‘raladi.*

*Telegramda murojatingizga o‘z vaqtida javob
beriladi*

**Tilga kirgan baliq ertaklar to‘plamini to‘liq
holda olish uchun telegramdan yozing.**

Narxi: 10 ming so‘m

Telegram kanalimiz:

@maktabgacha_tt

**To‘lov uchun: UZCARD *880*8600 0201 6485 8693*summa#
Plastik egasi Nabihev Zokirjon**

DIQQAT!!!

Sizga buni **omonat** qilib beramiz.
Buni to‘liq holda olganingizdan
so‘ng:
Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.
Kanal va gruppalarga tarqatmang.

Jahon xalqlari ertaklari

Tilga kirgan
baliq

UO'K 821.19:398.21

KBK 82.3(5Arm)

T49

Rus tilidan

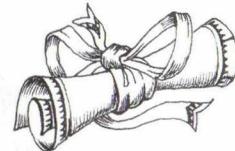
TO'LQIN ALIMOV
tarjimasi

Kimga _____

_____

Kimdan _____

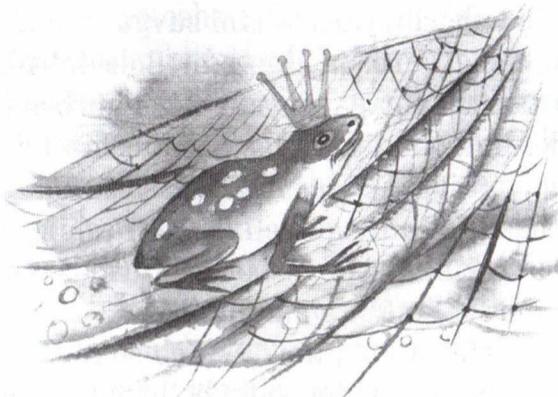
«Jahon xalqlari ertaklari» turkumida chop etilayotgan ushbu ertaklarda uzoq o'tmish tarixiga ega bo'lgan, o'z boshidan ne-ne kulfatlar-u jafolarni kechirgan zahmatkash arman xalqining orzu-armonlari, iztiroblari, yorug' o'ylari o'z ifodasini topgan.

Muhtaram o'quvchi! Qiziqarli, kutilmagan g'aroyib voqealarga boy, tildan tilga, yildan yilga o'tib sayqallanib kelgan qo'lingizdagi ertaklar Sizni befarq qoldirmaydi, degan umiddamiz.

ISBN 978-9943-05-645-9

© Cho'lpon nomidagi NMIU, 2014

© Cho'lpon nomidagi NMIU, 2018

BALIQCHINING O'G'LI

Bir zamonlar bir baliqchi yashagan ekan-u, uning yakka-yu yagona o'g'li bo'lgan ekan. Baliqchi o'limi oldidan xotiniga shunday vasiyat qilibdi:

— Ko'p yashadim, lekin biron ro'shnolik ko'rmadim. Endi bir o'tinchim bor: yolg'iz o'g'limiz mening kasbimni olmasin, boshqa hunar o'rganib tirikchiligini qilsin.

O'g'li o'n olti yoshga to'lganda onasi uni yetaklab shaharga boribdi. Bola bozorda baliq tutadigan to'r ko'rib qolibdi. Keyin onasiga shu to'rni olib ber, deb yalina boshlabdi.

— Yo'q, o'g'lim, — debdi onasi, — buni so'rama. Otang o'limi oldidan o'g'lim baliqchi bo'lmasin, deb vasiyat qilgan, men unga so'z bergenman.

Lekin o'g'il oyoq tirab turib olibdi. Onasining oyog'iga yiqilib, olib bersang ham, olib bermasang ham olib berasan, deb yolvora boshlabdi.

Onasi majbur bo'lib olib beribdi. O'g'li to'rni yelkasiga tashlab, quvona-quvona uyga kelibdi. Ertasi ertalab yigit baliq tutgani dengizga boribdi. To'rni suvg'a tashlab tortgan

ekan, unga bor-yo‘g‘i bir qurqaba ilinibdi. Qurbaqani dengizga qo‘yib yuborib, yana to‘rini suvgaga tashlabdi. To‘rni tortsa, tag‘in o‘sha qurbaqa chiqibdi. Bola to‘rni uchinchi bor dengizga tashlab tortgandayam o‘sha qurbaqa chiqibdi. «Nimayam derdim, — deb o‘ylabdi baliqchining o‘g‘li, — baliq yo‘q ekan, o‘rniga qurbaqa ilindi, nasibam shu, shekilli».

Yigit qurbaqani olib uyiga kelibdi, uni eshikning tagiga tashlab, o‘zi o‘choqning oldiga borib o‘tiribdi. Onasi cherkovdan kelib qarasa, o‘g‘li g‘amginmish.

— Nimadan xafasan, o‘g‘lim? — deb so‘rabdi onasi.

— Men xafa bo‘lmay kim xafa bo‘lsin, onajon! — deb javob beribdi o‘g‘li. — Ertalabdan beri to‘rni dengizga tashlayman, faqat qurbaqa ilinadi.

— Ko‘p kuyunaverma, bolam, nasibang shu bo‘lsa, nimayam qilarding.

Ertalab onasi cherkovga, o‘g‘li dalaga ketibdi. Kechqurun kelib qarashsa, hovli-joylari top-toza, supurilgan-sidirilgan, idish-tovoqlar yuvilgan, ovqat tayyor emish. Uyda nima qilish lozim bo‘lsa, hammasi bajarilganmish.

Ona-bola hayron qolishibdi. Buni kim qildi, deb rosa bosh qotirishibdi, lekin o‘ylab o‘ylariga yetisholmabdi.

Bunday hol ertasiga ham takrorlanibdi. Shunda o‘g‘il turib onasiga debdi:

— Onajon, men eshikning orqasiga yashirinib olay-da, bu ishlarni kim qilayotganini bilay.

Onasi cherkovga ketibdi, o‘g‘li eshik ortiga yashirinib olibdi. Oradan birmuncha vaqt o‘tgandan keyin bola dengizdan tutib kelgan qurbaqa burchakdan chiqibdi-yu, o‘choqning oldiga kelibdi. U yoq-bu yoqqa qarab, hech kim yo‘qligiga ishonch hosil qilgandan keyin, bir vaqillagan ekan tovuqdek bo‘lib shishibdi, ikkinchi bor vaqillagan ekan qo‘ydek bo‘libdi, uchinchi marta vaqillaganda terisi yorilib

go‘zallikda tengi yo‘q shunday bir qizga aylanibdiki, yemay-ichmay husnini tomosha qilib o‘tiraverish mumkin ekan.

Qiz ko‘rpa-to‘shaklarni yig‘ishtiribdi, paqirda suv olib kelibdi, idish-tovoqlarni yuvibdi, molxonani tozalabdi, keyin supurgini joyiga qo‘ymoqchi bo‘lganida yigitni ko‘rib qolibdi. Yugurib borib terisini kiymoqchi bo‘lgan ekan, yigit epchillik qilib qo‘lidan ushlab olibdi.

Qiz qo‘yvor deb yalinibdi, yolvoribdi, lekin bundan natija chiqmabdi. Yigit qurbaqa terisini olib o‘tga tashlab yuboribdi. Onasi cherkovdan kelib qarasa, o‘g‘li o‘choqning oldida o‘tirgan mish, yonida esa bir chiroyli qiz bormish, uning go‘zallidan atrofga yog‘du taralib turgan mish.

Yigitning onasi o‘sha qurbaqa shunaqa go‘zal qizga aylanib qolganidan juda quvonibdi. Baliqchining o‘g‘li qizga uylanibdi. Keyin ular shohona turmush kechira boshlashibdi.

Ularning bir kampir qo‘shnisi bo‘larkan. O‘sha kampir shohning huzuriga borib shunday debdi:

— Dunyo turguncha turgin, shohim. Falon yerda bir ona-bola turishadi, ularning uyida shoh saroyida yashashga loyiq bir qiz bor. Askar yuborib oldirib kel.

Shoh shu zahoti askar to‘plabdi. U shunchalik ko‘p askar to‘plabdiki, ular o‘rmonga kirsa butun o‘rmon yer bilan yakson bo‘lishi, dengizga tushsa, dengizning suvi qurib qolishi mumkin ekan.

Yigitning yori qo‘shinni ko‘rib qo‘liga qilich olibdi-yu, hammasini qirib tashlabdi, bu yerdagi bo‘lgan voqeani shohga ma’lum qilish uchun faqat bittagina jangchini omon qoldiribdi.

Shoh g‘azablanib, kampirning boshini tanidan judo qil-moqchi bo‘lgan ekan, kampir:

— Shohim, ikki barobar ko‘proq qo‘shin yuborgin, shunda u seniki bo‘ladi, — debdi.

Shoh ikki barobar ko‘p qo‘sishin jo‘natibdi. Ayol bu safar ham qo‘liga qilich olib, shohning hamma qo‘sishinini qirib tashlabdi. Faqat borib shohga xabar berish uchun bittagina jangchini tirik qoldiribди.

Shoh shuncha qo‘sishinini bekorga qirdirib yuborgani uchun, kampirning kallasini olib tashlamoqchi bo‘lib huzuriga chaqirtiribди.

— Dunyo turguncha turgin, shohim. Sen yigitni og‘ir ishga buyurgin, unga yetti tog‘ ortidagi qirq ayg‘irning onasini olib kelasan degin, agar olib kelolmasa, kallasini tanidan judo qilasan, xotini o‘zingga qoladi.

Shoh kampirning gapiga kirib yigitni saroyiga chaqiribди. Unga: — Yetti tog‘ ortidagi biyani olib kelasan, olib kelolmasang boshing tanangdan judo bo‘ladi, debdi. Baliqchining o‘g‘li shohdan uch kunga muhlat so‘rabdi. U uyiga g‘amgin bo‘lib qaytib kelibdi-yu, o‘choqning oldiga o‘tiribди. Xotini eridan: — Shohga nimaga kerak bo‘lib qolibsan, namuncha xafasan, deb so‘rabdi.

— Men xafa bo‘lmay kim xafa bo‘lsin? — deb javob beribdi yigit. — Shoh butun qo‘sini bilan bajarolmaydigan ishni mening zimmamga yukladi. U yetti tog‘ ortidagi qirq ayg‘irning onasini olib kelasan, bo‘lmasa boshing ketadi, dedi.

— Shunga ham xafa bo‘lib o‘tiribsanmi, — debdi xotini.
— Borib shohdan yetti toy paxta, yetti chelak shapob so‘ra.

Yigit borib paxta va sharobni olib kelibdi. Xotini shunday debdi:

— Yetti kunda yetti tog‘ oshasan. Yettinchi tog‘ning yonbag‘rida bir buloq bor. Yetti toy paxtani buloqning ko‘ziga tiqasan, buloqning ko‘zi berkiladi. Keyin hovuzdan suvni chiqarib tashlab, o‘rniga sharobni quysan. Chanqab suv ichgani biya keladi, sharobni ichadi-yu, sarkush bo‘lib qoladi.

Shunda sakrab uning ustiga minib olib, to'ppa-to'g'ri shohning saroyiga haydaysan.

Bu gaplarni eshitib baliqchining o'g'li yengil tortibdi, keyin yetti toy paxta bilan yetti chelak sharobni olib yo'lga tushibdi. Har kuni bittadan tog' oshib yetti kun deganda yettinchi toqqa yetibdi-yu, uning yonbag'ridagi buloqni ko'ribdi. Buloqning boshida biya tuyoqlarining izini ko'rib cho'chibdi. Baliqchining o'g'li buloqning ko'zini paxta bilan berkitibdi, hovuzdagi suvni chiqarib tashlab, o'rniga sharobni quyib to'ldiribdi.

O'zi esa yashirinib olibdi. Oradan biroz vaqt o'tgandan keyin biya ko'rinishibdi. Uning tuyoqlarining ovozini ilgariroq eshitibdi. Biya kishnaganda tog'lar aks-sado beribdi. Baliqchining o'g'li daraxtlar orasidan qo'rqa-pisa qarasa, biyaning burun kataklaridan har nafas olganda o't chiqib turganmish. Buni ko'rib yigitning yuragi terakning bargiday titrabdi, joni tovoniga tushibdi.

Biya buloq bo'yiga kelibdi, keyin boshini cho'zib hovuzdagi sharobni icha boshlabdi. Ot qancha ko'p ichsa, chanqog'i shuncha ortaveribdi. U hovuzdagi sharobning bir tomchisini ham qoldirmay ichib qo'yibdi. Oxiri sarxush bo'lib qolibdi.

Shunda baliqchining o'g'li yashirinib olgan joyidan chiqibdi-yu, sakrab otning ustiga minib, shohning saroyiga qarab haydabdi. Yetti kunlik yo'lni bir kunda bosib o'tib, biyani shohga olib kelib beribdi.

Shoh qarasa, ayyorlik bilan yigitni qo'lga tushirib bo'lmaydigan, keyin uni chaqirib shunday debdi:

— Menga o'zimga munosib qayliq topib ber. Agar topolmasang o'z xotiningni berasan. Bo'lmasa, boshingni tanangdan judo qilaman.

Kechqurun baliqchining o'g'li uyiga yana g'amga botib qaytib kelibdi-yu, o'choqning oldiga o'tirib olibdi.

— Shoh nima dedi, nega bunchalik g‘amginsan? — so‘rabdi xotini.

— Men xafa bo‘lmay, kim xafa bo‘lsin? — debdi yigit. — Shoh yo menga munosib qayliq topasan, yo xotiningni berasan, deb aytdi.

— Shungayam xafa bo‘lib o‘tiribsanmi? Borib shohdan uzugini, itini, bitta pahlavoni bilan yettita katta qo‘yini so‘ra, keyin men senga unga qanday munosib yor topishni o‘rgataman.

Baliqchining o‘g‘li xotini nima degan bo‘lsa shunday qilibdi. Xotini unga shohga qanday qilib munosib qayliq topish yo‘lini o‘rgatibdi. Shunday qilib, yigit yo‘lga tushibdi. Yo‘lda qo‘ylardan bittasini so‘yib yebdi, dumbasini esa itga beribdi. Ikkinchchi qo‘yni pahlavonga so‘yib beribdi. Pahlavon ham qo‘yning go‘shtini yeb, dumbasini itga beribdi. Ular yo‘l yurishibdi, yo‘l yurishsayam mo‘l yurishibdi, oxiri bir ko‘l bo‘yida cho‘zilib yotgan odamga duch kelishibdi. Bu odam ko‘ldan suv icharmish-u, yana hadeb: «Changovdan yuragim kuyib ketyapti, suv beringlar, suv!» dermish.

Baliqchining o‘g‘li bilan pahlavon bu odamning butun boshli ko‘lni ichib qo‘yib yana suv so‘rayotganiga hayron bo‘lishibdi-da, unga qoyil qolishibdi.

— Shuyam qoyil qoladigan ishmi, — debdi haligi odam, — baliqchining o‘g‘liga qoyil qolsa bo‘ladi. U, aytishlaricha, yetti tog‘ ortidan qirq ayg‘irning onasini olib kelib shohga taqdim qilgan mish. Qayoqqa ketyapsizlar? Meniyam olib ketmaysizlarmi?

— Nega olib ketmas ekanmiz, ikki kishi bor joyda uchinchi kishigayam ish topiladi, — deyishibdi ular.

Baliqchining o‘g‘li suvxo‘rgayam bitta qo‘yni so‘yib beribdi. Suvxo‘r qo‘yning go‘shtini yeb, dumbasini itga beribdi.

Ular yana yo‘lga tushishibdi.

Yo'l yurishibdi, yo'l yurishsayam mo'l yurishibdi. Oxiri yetti toshli bir tegirmonga yetib kelishibdi. Ichkari kirishsa, bir odam oxurning oldiga o'tirib olib toshlarning tagidan otilib tushayotgan unni kappalab og'ziga solarmish-u, yana hadeb:

— Ovqat bering, ochdan o'lay deyapman! — deyarmish.

Baliqchining o'g'li bunga hayron bo'lib uning pahlavonligini maqtab qo'yibdi.

— Shuyam pahlavonlik bo'ptimi, — debdi unni kappalab tushirayotgan odam. — Haqiqiy pahlavon deb baliqchining o'g'lini aytsa bo'ladi. Aytishlaricha, u yetti tog'ning ortidagi qirq ayg'irning onasini tutib olganmish. Yo'l bo'lsin? Meni ham birga olib ketmaysizlarmi?

— Nega olib ketmas ekanmiz, — debdi baliqchining o'g'li.

— Uchta odam bor joyda to'rtinchchi odamgayam ish topiladi.

Shunday deb bu pahlavongayam qo'y so'yib beribdi. Unxo'r qo'yning go'shtini yeb, dumbasini itga beribdi.

Yana yo'lga tushishibdi.

Ular yura-yura ikki tog'ning boshida turgan ikki odamning oldiga yetib kelishibdi. Qarashsa, u tog'dan bu toqqa arqon tortilgan bo'lib, arqonga bir tegirmon toshi o't-kazilgan ekan. Bir tog'ning boshidagi odam jimjilog'i bilan haligi toshni itarib yuborsa, tosh narigi tog'dagi odamning oldiga borarmish, u esa toshni bu yoqqa qaytarib yuborarmish.

Baliqchining o'g'li ularning bahodirliklariga qoyil qolib maqtab qo'yibdi.

— Shuyam bahodirlik bo'pdimi, — deyishibdi ular, — eshitishimizga qaraganda, baliqchining o'g'li yetti tog' ortidagi qirq ayg'irning onasini tutib kelganmish. Ana uni bahodir desa yarashadi. O'zlarizingiz qayerga ketyapsizlar, bizlarni ham birga olib ketmaysizlarmi?

— Nega olib ketmas ekanmiz, — debdi baliqchining o‘g‘li, — to‘rt kishi bo‘lgan joyda olti kishigayam yumush topiladi.

U ikki qo‘yni so‘yibdi. Pahlavonlar qo‘ylarning go‘shtini yeishibdi-yu, dumbalarini itga berishibdi, keyin yana yo‘lda davom etishibdi. Ular yura-yura boshi bilan turgan bir odamning oldiga yetib kelishibdi. Undan nega bunday qilib turibsan, deb so‘rashsa, kim qayerda nima deyayotganini eshityapman, debdi.

Baliqchining o‘g‘li uning ziyrakligiga qoyil qolib maqtab qo‘yibdi.

— Shu ham maqttagulik ish bo‘ptimi? — debdi u. — Men maqtasa arziydigan bir odamni bilaman. O‘zi baliqchining o‘g‘li, u shohga yetti tog‘ ortidagi biyani olib kelibdi. O‘zlar ringiz qayerga ketyapsizlar? Meni ham birga olib ketmay sizlarmi?

— Nega olib ketmas ekanmiz, — debdi baliqchining o‘g‘li.

— Olti kishi bor joyda yetti kishigayam ish topiladi.

Shunday deb oxirgi qo‘yini so‘yib ziyrakni ovqatlantiribdi. U ham go‘shtni yeb, dumbasini itga beribdi.

Keyin hammasi yo‘lga tushib bir shohning saroyiga yetib kelishibdi-yu, sovchilar uchun qo‘yilgan toshga o‘tirishibdi. Nozirlar, vazirlar ulardan qayerdan keldingizlar, kimsizlar, deb so‘rashibdi. Baliqchining o‘g‘li biz falon shohning odamlarimiz, qizingizning qo‘lini so‘rab keldik, debdi.

Bu haqda shohga ma’lum qilishgan ekan, shoh qancha oltin olib kelganini so‘rabdi. Ular quruq qo‘l bilan kelishganligini bilgandan keyin:

— Ovqatlantiringlar-da, yaxshilikcha jo‘natib yuboringlar. Bunaqa yalangoyoqlar qizimning tengi emas, — debdi.

Ularga katta bir qozonda ovqat pishirib olib kelishibdi. Shunda unxo‘r turib:

— Ovqatni men tatib ko'rmasimdan avval xo'jayinim og'ziga olmaydi, — debdi.

Qozonni oldiga tortib bir zumda uni bo'shatib, yalab-yulqab qo'yibdi.

— Yana olib kelinglar, men uni hali yaxshilab yeb ko'r-ganim yo'q.

Keyin ularning har biriga yetti qozondan ovqat olib kelishibdi.

Shoh bu haqda ertasiga eshitib qo'rqib ketibdi. Ularga shunday bir qiyin ish buyurayki, hecham bajara olishmasin, deb o'ylab qo'yibdi.

— Itlarini olib kelinglar, — debdi shoh. — Mening itim bilan olishsin.

Baliqchining o'g'li o'z itini shohning itiga qo'yib yuborgan ekan, birpasda uning bo'ynidan bo'g'ib o'ldirib qo'yibdi.

Shundan keyin shoh baliqchining o'g'liga pahlavoningni pahlavonim bilan olishtir, debdi. Baliqchining o'g'li qo'ygan pahlavon shoh qo'ygan pahlavonning qo'lini bir siqib, suyaklarini sindirib yuboribdi. Shoh bo'g'ilib o'lzin, deb ular yotgan xonaga suv qo'yib yuborishni buyuribdi. Suvxo'r eshikka turib olibdi-da, hamma suvni ichib yuboribdi. Biron chora ko'rib ularni yo'qotolmagan shoh ovqatga zahar qo'shib beribdi. Baliqchining o'g'li taomga uzukni tashlab yuborgan ekan, zahar ajralib chiqibdi. Ular ovqatni yemay nari surib qo'yishibdi.

— Mayli, qizimni beraman, — debdi shoh. — Lekin sizlar uni ko'shki bilan birga olib ketishingiz kerak.

Shunda baliqchining o'g'li shoh yana qanday nayranglarni o'ylab chiqarmoqchi, deb ziyrakdan so'rabdi. Ziyrak shoh bizdan qutulish uchun ertaga tong otishi bilan qizini oldimizga solib beradi, debdi.

Ertasiga tegirmon toshini bir-biriga itarib o'ynagan ikki pahlavon qizni ko'shki bilan ko'tarib ketmoqchi bo'lgan ekan, shoh ularni to'xtatibdi.

— Bildim, ko'tara olar ekansizlar, — debdi u, — yaxshisi qizimning o'zini olib ketaveringlar, ko'shki qolsin.

Pahlavonlar orqaga qaytishibdi. Yo'lda har kim o'z yurtida qolaveribdi. Bاليqchining o'g'li bo'lsa, pahlavon va itni olib shoh saroyiga kirib boribdi.

Shoh bu vaqtida yigitning xotinini saroyga olib kelgan ekan.

U bاليqchining o'g'li qaytib kelayotganini eshitibdi-yu, hammomga o't qalattirib suvni zaharlattiribdi. Keyin bاليqchining o'g'liga: — Yo'lidan kelding, hammomga tushib chiq, debdi. Yigit gap nimadaligini darrov sezib olibdi. Shohga: — Hammomga birga tushaylik, bir o'zim cho'chiyapman, axir sendan boshqa ishonadigan odamim yo'q-ku, debdi. Hammomga kirishlari bilan bاليqchining o'g'li uzukni suvga tashlagan ekan, hamma zahar suvning yuziga qalqib chiqibdi.

Shoh qo'rquvdan suvga tushib ketibdi va bir zumda bu dunyodan ko'z yumibdi. Bاليqchining o'g'li shohning kiyimlarini kiyib taxtga borib o'tiribdi. Yigit shoh, xotini esa malika bo'libdi. O'zi olib kelgan qizni pahlavonga nikohlاب beribdi. Keyin u onasiniyam saroyga olib kelibdi. Yurtga yetti kecha-yu yetti kunduz to'y qilib beribdi.

PARI QUSH

Bir zamonlar bir podsho o'tgan ekan-u, uning uchta o'g'li bo'lган ekan. Podsho qarib oxiri ko'r bo'lib qolibdi. Saroydagи azayimxonlar qanchalik o'qimasin, tabiblar qanchalik parvarishlamasin, shohning ko'zi ochilmabdi. Ana

shunda podsho katta o'g'lini huzuriga chaqirib shunday debdi:

— O'g'lim, yo'lga otlan, ko'zimni ochadigan shifobaxsh narsani topib kel.

— Otajon, — deb javob beribdi katta o'g'il. — Qayoq-qayam bora olardim, shu yoshga kelib uydan bir qadam ham jilmagan bo'lsam.

— Mening otimning tuyog'i tegmagan yerlarga bor. O'sha yerlarning bir siqim tuprog'i dardimga shifo bo'ladi.

Katta shahzoda otasining huzuridan chiqib otga minibdiyu, hayyo-huv deb yo'lga tushibdi. Shahzoda yo'l yuribdi, yo'l yursayam mo'l yuribdi-da, oxiri bir sahroga yetib boribdi. Sahroning o'rtasida bir chashma bormish, uning tepasida esa qurigan daraxt turgan mish.

— Qiziq, — hayron bo'libdi shahzoda. — Tagida suv bo'lsayu, daraxt qurib yotsa. Biroz uxlab hordiq chiqaray desam soyasiyam yo'q.

Shahzoda chakmonini daraxtga tashlab, soyasida uyquga ketibdi. Bir mahal shahzoda uyg‘onib qarasa, daraxt ko‘karib, shoxlarida choynakday-choynakday keladigan olmalar pishib yotganmish.

«Shu olmalardan bittasini otamga olib boraman, uning bu yerlarda bo‘lmagani aniq», deb o‘ylabdi shahzoda.

Keyin xurjunning ikkala ko‘zini olmaga, ko‘zasini suvga to‘ldiribdi-yu, orqaga qaytibdi.

Podshoning mulozimlari shahzoda qaytib kelgani haqidagi xabarni unga quvonch bilan yetkazishibdi. Podsho bo‘lsa: «O‘g‘limning qaytib kelgani rost, lekin quruq qo‘l bilan qaytib keldi-da», debdi xo‘rsinib.

Shahzoda otasining huzuriga kirib ta’zim qilib turibdi.

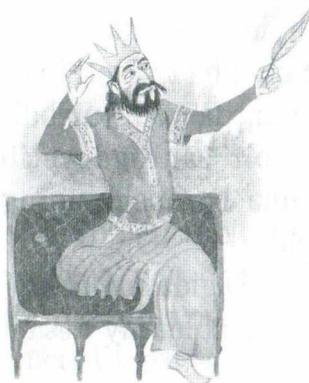
— Qani, o‘g‘lim, gapir-chi, uzoqlarga boardingmi?
— Otajon, — deb javob beribdi o‘g‘li, — men siz tugul, ota-bobolaringizning ham qadami yetmagan joylarga bordim.

— Gapisang-chi, qayerlarda bo‘lding axir?
— Men uzoq bir sahrodagi chashmaga bordim...
— Shoshma, — gapdan to‘xtatibdi otasi, — u yog‘ini o‘zim aytib bera qolay. O‘scha chashmaning tepasida qurigan

daraxt bo‘lgan. Sen chakmoningni daraxtga tashlagansan-u, uyquga ketgansan. Uyqudan turib qarasang, daraxt ko‘karib, uning shoxlarida esa olmalar pishib yotibdi, shundaymi?

— Ha, topdingiz.

— O‘g‘lim, — debdi podsho, — men o‘scha chashmada tushlik qillardim-da, kechki ovqatga uyga yetib kelardim. Boraver, olmalaring menga shifo bo‘lmaydi.

— Nima, men senga yoqmadimmi? — hayron bo‘libdi malika. — Yoki dadamdan xafamisan?

— Qirq do‘sstim zindonda yotganda yuragimga xursand-chilik sig‘armidi.

Ertalab er-xotin o‘n bitta jomni olib yo‘lga tushishibdi. Dehqonning o‘g‘li o‘z yurtiga yetib kelganidan keyin yosh xotinini uyida qoldiribdi. Bundan ota-onasi rosa taajjub-lanibdi.

Keyin shohning huzuriga kelib, uning oldiga o‘n bitta jomni terib qo‘yibdi.

Shoh yahudiy sarrofni chaqiribdi. — Qani, ko‘rsat, — debdi shoh, shularning ichida qaysi biri seniki bo‘ladi?

Sarrof qarasa, hamma jom bir xil, bir-biridan farqi yo‘qmish.

Shoh yahudiy sarrof uni aldayotganini tushunib qolibdi. Keyin qirq qaroqchini zindondan bo‘shatib yuborishga, sarrofni esa sharmandalarcha shahardan haydab chiqarishga farmon beribdi.

Vazir turib shohga shunday debdi:

— Shu yigit bilan bir qiz ham keldi, uniyam chaqirtirsak bo‘lardi.

Shoh o‘zi qarib qolgan, merosxo‘riyam yo‘q ekan. Qizni chaqirtirib uni ko‘ribdi-yu, angrayib qolibdi.

— Kimning bolasisan, qizim? — deb so‘rabdi.

— Men Charodey shohning qizi bo‘laman.

— Shu yigit sening eringmi?

— Shundoq.

Shoh butun xaloyiqni chaqirib e’lon qilibdi.

— Men o‘z ixtiyorim bilan shohlikdan voz kechaman, shohlik tojini mana shu yigitning boshiga kiygizaman. Rozimisizlar?

— Rozimiz! Rozimiz! — debdi xaloyiq.

— Sen shunday marhamat ko'rsatib menga shohlikni in'om etgan ekansan, men ham senga bir sovg'a beraman.

Yigit shunday deb Charodey shohning uzugini uning qo'-liga taqib qo'yibdi.

Yigit shoh bo'libdi, uning qirq qaroqchi do'stlari vazir-u nozirlar bo'lib tayinlanibdi. Ular murodiga yetgan ekan, sizlar ham murodingizga yeting.

Osmondan uchta olma tushibdi, uning biri ertak aytganga, ikkitasi eshitganga tegibdi.

MUNDARIJA

Baliqchining o'g'li	3
Pari qush.....	12
Suv alvastisi.....	25
Bodikan va Boxuxon.....	31
Ilon bilan Shivar.....	37
Aql bilan yurak.....	42
Uydirma.....	45
Hunar oltindan qimmat	50
Uch aka-uka.....	53
Yolg'onchi cho'pon.....	56
Xabrmán haqida ertak	58
Tanbal er.....	67
Ochko'z pop	75
Oila baxti.....	77
Hayotnafas bulbul.....	82
Tilga kirgan baliq.....	104
Dod-Bedod.....	108
Sadoqatli ilon.....	123
Sehrli uzuk	126
Tog'a va jiyan.....	131
Og'on dehqonning o'g'li.....	143

Adabiy-badiiy nashr

TILGA KIRGAN BALIQ

Arman xalq ertaklari

Qayta nashr

Uchinchi yosh guruh

Muharrirlar Abdurahmon Akbar,

Davron Ulug'murodov

Badiiy muharrirlar Uyg'un Solihov,

Nasiba Yoqubova

Texnik muharrir Yelena Tolochko

Musahhihlar Umida Rajabova, Dilafro'z Choriyeva

Matn teruvchi Gulchehra Azizova

Litsenziya qaqami AI № 163 09.11.2009. Bosishga 2018-yil 14-fevralda ruxsat etildi. Bichimi $70 \times 90^{\frac{1}{16}}$. Ofset qog'ozsi. Skolnaya garniturasi. Shartli bosma tabog'i 11,70. Nashr tabog'i 7,03. Adadi 5000 nusxa. Shartnoma № 32-2018. Buyurtma № 18-68.

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligining Cho'lpon nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi. 100011, Toshkent, Navoiy ko'chasi, 30.
Telefon: (371) 244-10-45. Faks (371) 244-58-55.

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligining «O'zbekiston» nashriyot-matbaa ijodiy uyida bosildi. 100011, Toshkent, Navoiy ko'chasi, 30.

T 49 Tilga kirgan baliq. Arman xalq ertaklari/ rus tilidan
T. Alimov tarj. – T.: Cho'lpon nomidagi NMIU, 2018. –
160 b. (Jahon xalqlari ertaklari).
1. Alimov To'lqin (tarj.).

ISBN 978-9943-05-645-9

UO'K 821

KBK 82.3(5Arm)

*Cho'lpón nomidagi
nashriyot-matbaa ijodiy uyi*

ISBN 978-9943-05-645-9

A standard barcode representing the ISBN 978-9943-05-645-9.

9 789943 056459